

Republica ARMENIA

Hayastan

Denumirea locală a țării (*Hayastan*) pare să provină de la Hayk (stră-stră-strănepotul lui Noa), iar forma Armenia, de la descendentul acestuia, Aram

Capitala: Erevan (unul din cele mai vechi orașe cu locuire continuă începând din 782 î.Hr.)

Populație: 3,051,250 (estimări iulie 2016 - CIA Factbook) + 8 milioane armeni în diaspora

Suprafața: 29,743 km² (12% din Ro)

11 provincii (marzer, singular - marz): Aragatsotn, Ararat, Armavir, Geghark'unik', Kotayk', Lorri, Shirak, Syunik', Tavush, Vayots' Dzor, Erevan

Geografie și climă:

- **localizare:** țară fără ieșire la mare aflată în Sud-Vestul Eurasiei, Sudul Munților Caucaz

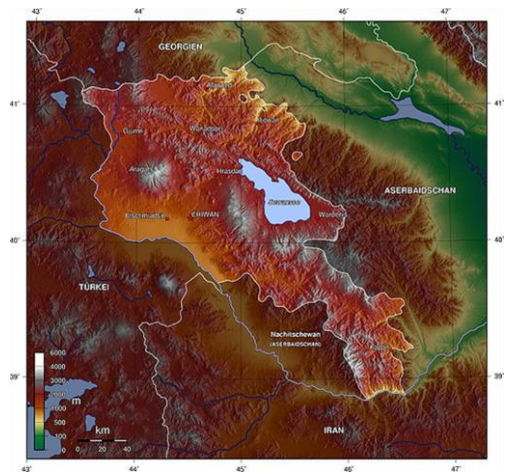
- **vecini:** Turcia (V), Iran (S), Azerbaidjan și Nagorno-Karabah (Est), Georgia (Nord); granițele cu Turcia și Azerbaidjan sunt, deocamdată, închise comerțului, din cauza conflictului din Nagorno-Karabah

- **relief:** dominant muntos, lacul Sevan (al doilea lac din lume în funcție de altitudine - peste 1900 m); muntele biblic Ararat (simbol al Armeniei) se află în Turcia, foarte aproape de granița dintre cele două țări

- **clima:** temperat-continentală cu ierni dure și veri uscate

Componența etnică: 98.1% armeni, 1.2% yazidi, 0.7 % alții

Apartenența confesională: creștini - 92,6% (Biserica Apostolică Armenească - prima țară creștinată în sec. IV), 1% evanghelici; alte religii 2,4%; niciuna 1,1%; nespecificat 2,9% (estimări 2011 - CIA Factbook)

Ziua națională și alte sărbători importante:

- **21 septembrie** (1991 independența de URSS)
- **28 mai** (1918 - proclamarea Primei Republici, independența de Imperiul Otoman)
- **24 aprilie** (1914-1915 comemorarea genocidului armean)

Limbi (oficiale și recunoscute): oficială:

armeana - limbă indo-europeană cu alfabet unic; **recunoscute:** asiriană, greacă, kurdă și rusă (95% din armeni au cunoștințe de rusă)

Formă de guvernământ: (fostă)republică semi-prezidențială; reformă constituțională datorită referendumului din dec. 2015 - se va transforma în republică parlamentară începând cu 2017/2018 (parlament unicameral - Adunarea Națională)

Drept de vot - 18 ani, sufragiu universal

Conducere actuală (mai 2017):

- Președinte - dl. Serzh SARGSIAN (din aprilie 2008 - al doilea mandat de 5 ani)
 - Prim-Ministru - dl. Karen KARAPETYAN (din sept. 2016)
- alegeri prezidențiale - februarie 2018 - președintele va fi ales indirect de parlament pt. un singur mandat de 7 ani

Repere istorice: întemeierea Armeniei este plasată în sec. VI î.Hr; Regatul Ararat - 840 î.Hr; Regatul Armean - 190 î.Hr; la începutul sec IV, Armenia a fost prima țară din lume care a îmbrățișat creștinismul; teritoriul armean s-a aflat sub influența a numeroase imperii: roman, bizantin, arab, persan și otoman; în timpul primului război mondial peste un milion de armeni au fost exterminați de Imperiul Otoman;

Turcia nu recunoaște genocidul și pretinde că aceștia au fost simple victime de război; după ce în 1918 Armenia și-a obținut independența de Imperiul Otoman, în 1920 a fost cucerită de Uniunea Sovietică; în 1988, conflictul cu Azerbaidjan legat de regiunea Nagorno-Karabah, cu o populație majoritară armeană, până atunci controlat, a devenit violent; în anul 2017, nu se înregistrase încă o rezoluție pașnică, iar, din cauza aceasta, Armenia are granițele închise atât cu Turcia, cât și cu Azerbaidjan, un fapt care produce grave consecințe pentru economia armeană prin schimburile comerciale ratate.

Moneda și paritate: Dram armean, 1 RON = 116.9 AMD - 06 mai 2017

Economie: doar două granițe comerciale deschise - Georgia și Iran; PIB 26.56 miliarde \$ (2016), PIB/locuitor: 8900\$, forța de muncă - 1.56 milioane, rata șomajului - 18%, populație sub limita sărăciei - 32%; dependență economică de Rusia, în domeniile strategice de electricitate și gaz natural; 20% din PIB este asigurat de remitențele armenilor care lucrează în Rusia; în ianuarie 2015, Armenia a devenit membru al Uniunii Economice Euro-Asiatice, însă deprecierea monedei rusești, ca urmare a sancțiunilor de la sfârșitul lui 2014, a dus la scăderea exporturilor armenice către Rusia.

Domenii: agricultură 19,6% (fructe - mai ales struguri, legume, animale); industrie 29,1% (procesare diamante, mașini de presare, motoare electrice, textile; servicii 51,3% - 2016.

Comerț - export: fonta, cupru brut, metale neferoase, aur, diamante, produse minerale, alimente, energie (Rusia, China, Germania, Irak, Georgia, Canada, Bulgaria, Iran - 2015) **import:** gaze naturale, petrol, produse din tutun, produse alimentare, diamante, produse farmaceutice, mașini (Rusia, China, Germania, Iran, Italia, Turcia - 2015)

Elemente de identitate națională:

Muzica: instrumente tradiționale (duduc, dol, zurna)

Sporturi: lupte, judo, șah (Campioni mondiali în 2011)

Gastronomie: bucătărie orientală și mediteraneană; Rodia - simbol național

Personalități internaționale: Charles Aznavour (interpret franco-armean), Djivan Gasparyan (maestrul duducului), Sirusho (starletă muzică tradițională armeană + pop), Youri Djorkaeff (fotbalist), Levon Aronian (campion de șah)

Personalități românești de origine armeană: *istorie* (Ioan Vodă Armeanul (cel Cumplit), Spiru Haret, Gheorghe Asachi, Garabet Ibrăileanu, Vasile Conta, Virgil Madgearu, Grigore Trancu-Iași, Ana Aslan, Dumitru Bagdasar, Mihail Jora, Catolicosul Vasken I 1908-1994, Patriarh Suprem al Tuturor Armenilor între 1955-1994, originar din România; *actualitate* (Varujan Vosganian, Varujan Pambuccian, Corina Chiriac)

Reprezentare în organizații internaționale: ONU + agențiile ONU, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Consiliul Europei, OSCE, Organizația Mondială a Comerțului, Uniunea Economică Euro-Asiatică, Organizația Internațională a Muncii, Comitetul Olimpic Internațional, Curtea Internațională de Justiție - stat non-membru la tratat

Istoric relații bilaterale cu Româniași protocol/acord educație:

- 1991 - stabilirea relațiilor diplomatice
- 1994 - Acordul privind colaborarea în domeniul științei, învățământului, culturii și sportului între Guvernul României și Guvernul Republicii Armenia
- 2011 - Program interguvernamental de schimburi culturale și educaționale

Reprezentare diplomatică

1. în România: Ambasada Republicii Armenia în România

Ambasador: E.S. Dl. Hamlet GASPARIAN
Adresa: Str. Intr. Poiana nr. 27, Sector 1, 014136, București
Telefon: +40 372 787 001
Fax: +40 372 787 002
E-mail: armembro@mfa.am
Site: www.romania.mfa.am

2. în Armenia

Ambasada României în Republica Armenia

(Caucaz și Asia Centrală - site-ul MAE)
Ambasador E.S. Domnul Sorin VASILE
Adresa: Str. Barbusse, nr.15, cartierul Arabkir, Erevan
Telefon: +374 10 275332
Fax: +374 10 227547
E-mail: erevan@mae.ro
Site: <http://erevan.mae.ro/>

Link-uri importante:

- Administrația prezidențială - <http://www.president.am/en/>
- Parlament - <http://www.parliament.am/?lang=eng>
- Guvern <http://www.gov.am/en/>
- Ministerul Educației și Științei - <http://edu.am/index.php/en>
- Ministerul Afacerilor Externe - <http://www.mfa.am/en/>

SURSE:

- *CIA world factbook* - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/am.html> (economie, guvern, organizații internaționale, date statistice)
- *BBC country profile* - <http://www.bbc.com/news/world-europe-17398605> (repere istorice și fotografia 1)
- *Wikipedia* - versiunile în engleză <https://en.wikipedia.org/wiki/Armenia> și română <https://ro.wikipedia.org/wiki/Armenia> (geografie, istorie, cultură, fotografia 2)
- *MAE* - <https://www.mae.ro/bilateral-relations/4512#800> (relații bilaterale + reprezentare diplomatică)